

žalované poskytnuty bezhotovostně na její účet dne 21. 7. 2024. Poplatek a jistina byly splatné dne 20. 8. 2024, žalovaná na úhradu neuhradila ničeho. Smlouva byla uzavřena prostřednictvím webové stránky www.coolcredit.cz, na které si žalovaná nejprve přečetla nabídku na uzavření smlouvy a nastavila si dle vlastní volby splatnost a výši zápůjčky. Poté žalovaná vyplnila žádost o poskytnutí zápůjčky, kde zadala své osobní údaje a učinila tak návrh na uzavření konkrétní smlouvy vůči žalobkyni. Žalobkyně před uzavřením Smlouvy ověřila totožnost klienta prostřednictvím skenu dokladu totožnosti. Smlouva je klientem podepsána elektronicky, a to PIN kódem, který žalobkyně zasílá na klientem uvedené telefonní číslo. Před uzavřením Smlouvy si žalobkyně od žalované vyžádala informace o jejích rodinných, pracovních, příjmových, výdajových a jiných relevantních poměrech a tyto ověřila na základě dokumentů vyžádaných od žalované, resp. nahlédnutím do relevantních databází. Tyto informace jsou pak zaznamenány do zákaznické karty žalované. Žalobkyně požaduje po žalované zaplatit částku 13 250 Kč představující jistinu 10 000 Kč a poplatek 3 250 Kč, částku 2 500 Kč jako náklady spojené s uplatněním pohledávky za upomínky zaslané žalované, smluvní pokutu ve výši 5 000 Kč představující pokutu ve výši 0,1 % denně z dlužné částky ve výši 10 000 Kč od 21. 8. 2024 do 27. 1. 2026 (když smluvní pokuta představuje částku 5 240 Kč, z čehož žalobkyně požaduje částku 5 000 Kč) a úrok z prodlení.

2. Žalovaná se k žalobě nevyjádřila.
3. Ze smlouvy o zápůjčce ze dne 21. 7. 2024 (dále jen „Smlouva“) ve spojení s výpisem z účtu žalované ze dne 21. 7. 2024 bylo zjištěno, že žalobkyně poskytla žalované uvedeného dne zápůjčku ve výši 10 000 Kč. Účastníci si ve Smlouvě v bodu 1.3. dohodli povinnost žalované zaplatit poplatek za poskytnutí zápůjčky ve výši 3 250 Kč. Zápůjčku spolu s poplatkem se žalovaná zavázala zaplatit ve do 20. 8. 2024. V bodě 2.3. si strany ujednaly smluvní pokutu ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení žalované se zaplacením a též povinnost zaplatit za každou písemnou upomínku 500 Kč. Tvzení žalobkyně, že žalovaná uhradila 0 Kč, nebylo konkrétními důkazy vyvráceno. Ohledně posouzení úvěruschopnosti žalované před uzavřením Smlouvy žalobkyně nespécifikovala, jak konkrétně ověřovala tvrzené příjmy a výdaje žalované a jak dospěla k závěru o její úvěruschopnosti. Zároveň nenavrhla k prokázání svého tvrzení o zkoumání úvěruschopnosti ze strany žalobkyně žádné důkazy.
4. V právní rovině dospěl soud k závěru, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o zápůjčce ve smyslu § 2 390 a následující zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), která se považuje za spotřebitelský úvěr ve smyslu zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.
5. Soud se zabýval tím, zda mezi účastníky došlo k platnému uzavření uvedené smlouvy o zápůjčce. Podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěru schopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Podle odst. 2 citovaného ustanovení poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku při tom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy. Jako důsledek porušení uvedené povinnosti stanoví § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru neplatnost smlouvy uzavřené v rozporu s povinností poskytovatele úvěru s tím, že spotřebitel může uplatnit námitku neplatnosti v tříleté promlčení lhůtě běžící ode dne uzavření smlouvy.

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Kopecká.

Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možnostem.

6. Otázkou nutnosti zkoumat úvěruschopnost žadatelů o úvěr se opakovaně zabývaly vyšší soudy. Soud zde odkazuje například na rozsudky Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018, 33 Cdo 201/2018 a dále pak na nález Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 41 29/18 ze dne 26. 2. 2019. Tato citovaná rozhodnutí se sice týkala posouzení úvěruschopnosti v režimu podle zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 30. 11.2016, ovšem s ohledem na níže uvedené, má soud za to, že závěry těchto rozhodnutí lze vztáhnout i na posouzení úvěruschopnosti v režimu zákona č. 257/2016 Sb., a to z následující důvodů: z rozsudku Soudního dvora Evropské unie 2. senátu ze dne 5. 3. 2020 sp. zn. C – 679/18, vyplývá, že články 8 a 23 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2 008/48/ES ze dne 23. 4. 2008, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice rady číslo 87/102/EHS, musí být vykládány v tom smyslu, že ukládají vnitrostátním soudům, aby zkoumaly z úřední povinnosti, zda došlo k porušení předsmuvní povinnosti věřitele dle článku 8 citované směrnice, to znamená povinnost řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a vyvodil důsledky, které z porušení této povinnosti vyplývají ve vnitrostátním právu, a to za podmínky, že tyto sankce splňují požadavky tohoto článku 23. Články 8 a 23 citované směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní úpravě, podle níž se sankce za porušení předsmuvní povinnosti věřitele posoudit úvěruschopnost spotřebitele (tj. neplatnost úvěrové smlouvy ve spojení s povinností tohoto spotřebitele vrátit věřiteli poskytnutou jistinu v době přiměřené jeho možnostem) uplatní pouze za podmínky, že spotřebitel neplatnost namítne, a to v tříleté promlčené době. Soudní dvůr EU rozhodoval o předběžné otázce, kterou položil Okresní soud v Ostravě a dospěl k závěru, že uvedená směrnice byla do českého právního řádu transponována nedostatečně, když § 87 zákona o spotřebitelském úvěru sice stanoví sankci neplatnosti úvěrové smlouvy, ovšem jen za předpokladu, že se spotřebitel neplatnosti dovolá. Soudní dvůr Evropské unie ještě nad rámec odpovědi na předběžné otázky doplnil, že sankci v podobně ztráty nároku věřitele na ostatní peněžitá plnění považuje za přiměřenou ve smyslu článku 23 směrnice. Je tedy zřejmé, že ustanovení § 86 a 87 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, je třeba vykládat tak, že porušení povinnosti věřitele řádně zkoumat úvěruschopnost žadatele o úvěr před uzavřením úvěrové smlouvy je sankcionováno absolutní neplatností takovéto úvěrové smlouvy, k níž musí soud přihlížet z úřední povinnosti. K totožnému závěru o absolutní neplatnosti úvěrové smlouvy pro nesplnění povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost žadatele o úvěr dospěl rovněž Krajský soud v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 19 Co 637/2020.
7. Soud se tedy zabýval tím, zda žalobkyně splnila povinnost stanovenou jí zákonem o spotřebitelském úvěru v § 86, a to z úřední povinnosti i bez námítky žalované. Po zhodnocení provedených důkazů dospěl soud k závěru, že žalobkyně neprokázala, že by jakýmkoliv způsobem posuzovala úvěruschopnost žalované, že zhodnotila její schopnost zápůjčku splácet, hodnotila výdaje a příjmy žalované. Žalobkyně pouze obecně tvrdila, že úvěruschopnost žalované posoudila řádně, když se zabývala rodinnými, pracovními, příjmovými i výdajovými poměry žalovaného. Pro úplnost soud uvádí, že poučovací povinnost dle § 118a odst.1,3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ohledně břemene tvrzení a důkazního břemene se vztahuje jen na poučování v rámci jednání soudu, poučení nemohl žalobkyni soud s ohledem na její nepřítomnost poskytnout. Soud proto dospěl k závěru, že uvedená smlouva je pro porušení povinnosti uvedené v § 86 o spotřebitelském úvěru neplatná.
8. Za situace, kdy soud dospěl k závěru, že smlouva o úvěru je pro porušení povinnosti žalobkyně řádně posoudit úvěruschopnost žalované před uzavřením smlouvy absolutně neplatná, je žalovaná jakožto spotřebitel dle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru povinna vrátit pouze poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru, a to v době přiměřené jejím možnostem. Ustanovení § 87 zákona o spotřebitelském úvěru je speciální vůči obecné úpravě bezdůvodného obohacení podle § 2991 a § 2993 o. z. a upravuje soukromoprávní sankci poskytovatelů úvěrů spočívající

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Kopecká.

v tom, že poskytovatel úvěru má nárok toliko na nesplacenou jistinu úvěru bez dalších smluvených úroků a poplatků, v nové době splatnosti (buď mezi účastníky dohodnuté nebo soudem určené). Výzva neodvisí od výzvy věřitele k plnění, nýbrž od možností dlužníka (spotřebitele); nárok na zákonné úroky z prodlení podle § 1970 o. z. mu vzniká teprve v okamžiku prodlení dlužníka s vrácením zbývající části jistiny spotřebitelského úvěru v době podle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 4. 2022, č. j. 33 Cdo 3675/2021-262).

9. Žalobkyně jakožto poskytovatel úvěru má tedy právo pouze na vrácení poskytnuté neuhrazené jistiny, nikoli na úroky, poplatky, či smluvní pokutu apod. Žalované byla poskytnuta žalobkyní částka 10 000 Kč, žalovaná uhradila 0 Kč, a je proto povinna vrátit nezaplacené poskytnuté finanční prostředky žalobkyni jakožto dlužnou jistinu. Soud proto žalobě ohledně částky 10 000 Kč jako důvodné vyhověl. Naproti tomu soud ohledně částky 3 250 Kč představující poplatek za uzavření smlouvy, částky 2 500 Kč představující poplatek za výzvy k zaplacení a ohledně smluvní pokuty ve výši 5 000 Kč žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť se nejedná o dlužnou jistinu. Vzhledem ke skutečnosti, že nárok na úroky z prodlení vznikají věřiteli teprve v okamžiku prodlení dlužníka s vrácením zbývající části jistiny v době určené dle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, soud zamítl žalobu rovněž ohledně úroků z prodlení, neboť dosud nenastala splatnost jistiny.
10. Žalovaná se ve věci nevyjádřila, zůstala v řízení zcela pasivní. Ustanovení § 87 zákona o spotřebitelském úvěru směřuje k ochraně spotřebitele, nikdo jiný potřebné informace o aktuální situaci spotřebitele („o jeho příjmu a jeho celkových sociálních a majetkových poměrech“) nemá (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 27 Co 221/2019 ze dne 12. 12. 2019). Povinnost tvrdit a prokázat skutečnosti vedoucí k závěru, že je důvodné určit zvláštní formu splatnosti (např. splácení ve splátkách, konkrétní výši splátek, delší dobu splatnosti apod.) má dlužník. Žalovaná, ačkoliv byla řádně a včas předvolána, se k jednání nedostavila, proto ji soud nemohl poučit o povinnosti tvrdit rozhodné skutečnosti a označit a předložit k prokázání těchto skutečností důkazy dle § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. Soud vychází ze skutečnosti, že žalovaná je osoba v produktivním věku, nebylo tvrzeno (a tedy ani prokázáno), že by nebyla schopna pracovat, či že by byla odkázána na dávky sociální péče. Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že kritériím stanoveným v § 87 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, tedy možnostem žalované a spravedlivému uspořádání práv účastníků, a to zejména vzhledem k výši dlužné jistiny 10 000 Kč, odpovídá doba 3 měsíce od právní moci rozsudku. V době 3 měsíců od právní moci rozsudku lze předpokládat, že žalovaná bude schopna zaplatit žalobkyni dlužnou částku.
11. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 142 odst. 2 poslední věty o.s.ř. Míra úspěchu a neúspěchu byla u obou účastníků v podstatě vyrovnaná, soud proto žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení rozsudku ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím Okresního soudu ve Strakonici.

Pokud by podle tohoto rozsudku nebylo plněno řádně a včas, může být k návrhu soudem vykonán.

Strakonice 18. června 2026

JUDr. Lenka Bártová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Kopecká.